

POSTANOWIENIE

Dnia 25 czerwca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Leszek Bielecki

w sprawie z odwołania P. Z.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Opolu

o zasiłek chorobowy,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 25 czerwca 2025 r.,

na skutek skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Okręgowego w Opolu

z dnia 9 kwietnia 2024 r., sygn. akt V Ua 16/23,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od organu rentowego na rzecz odwołującego się tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego kwotę 240 zł (dwieście czterdzieści złotych) z ustawowymi odsetkami za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia zobowiązanemu orzeczenia do dnia zapłaty.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Opolu V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z 9 kwietnia 2024 r., V Ua 16/23, po rozpoznaniu apelacji organu rentowego oraz odwołującego się P. Z., zmienił w punktach I i II wyrok Sądu Rejonowego w Opolu z 16 listopada 2022 r., IV U 59/20, w ten sposób, że w punkcie I. przyznał wnioskodawcy prawo do zasiłku chorobowego za okres od 4 listopada do 17 grudnia 2014 r., od 1 do 26 lipca 2015 r., od 15 do 22 października

2015 r. oraz ustalił, że wnioskodawca nie jest zobligowany do zwrotu pobranego zasiłku chorobowego za wyżej wskazany okres; w punkcie II zmienił zaskarżony wyrok w pkt IV w ten sposób, że zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Opolu na rzecz wnioskodawcy kwotę 270 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego; w punkcie III. dalej idącą apelację organu rentowego oraz apelację wnioskodawcy oddalił; w punkcie IV zniósł wzajemnie koszty postępowania apelacyjnego między stronami.

Organ rentowy zaskarżył powyższy wyrok w części, tj. w zakresie punktów I, II, IV oraz punkt III w zakresie w jakim Sąd oddalił dalej idącą apelację organu rentowego. We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania sformułował istotne zagadnienie prawne: Czy czynność zlecenia - podmiotowi trzeciemu - przez osobę prowadzącą jednoosobową pozarolniczą działalność gospodarczą, w okresie orzeczonej niezdolności do pracy, wystawienia faktury VAT za prace budowlane, w okresach dowolnie przez siebie wybranych niewynikających z żadnej umowy i rodzących skutki podatkowe, stanowi pracę zarobkową w rozumieniu art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (jednolity tekst: Dz.U. z 2025 r., poz. 501 ze zm., dalej jako ustawa zasiłkowa)?

W odpowiedzi na skargę kasacyjną wnioskodawca wniósł o wydanie postanowienie w przedmiocie odmowy przyjęcia skargi do rozpoznania oraz o zasądzenie od skarżącego organu rentowego zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie zasługiwała na przyjęcie do merytorycznego rozpoznania.

Zgodnie z utrwaloną judykaturą, wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie podlegają analizie na etapie przedsądu, natomiast przytoczone podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie oceniane są dopiero po przyjęciu skargi do rozpoznania, w trakcie jej merytorycznego rozpoznawania. Oba te elementy powinny być zatem przez stronę skarżącą wyodrębnione, oddzielnie przedstawione

i uzasadnione, a dla spełnienia wymagania z art. 398⁴ § 2 k.p.c. nie wystarczy odwołanie się do podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia. Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze okoliczności uzasadniające przyjęcie jej do rozpoznania, nie analizuje zaś szczegółowo podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia.

Skarga kasacyjna powinna być zatem tak zredagowana i skonstruowana, aby Sąd Najwyższy nie musiał poszukiwać w uzasadnieniu jej podstaw, pozostałych elementów konstrukcyjnych skargi, ani tym bardziej się ich domyslać (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 listopada 2010 r., II PK 80/10, LEX nr 688680).

W pierwszym rzędzie wskazać należy, że skarżący organ rentowy w treści skargi nie sformułował prawidłowo zagadnienia prawnego, a tym bardziej zagadnienia mającego rangę „istotnego”. Zagadnieniem prawnym jest takie zagadnienie, które wiąże się z określonym przepisem prawa materialnego lub procesowego lub uregulowaniem prawnym, których wyjaśnienie ma nie tylko znaczenie dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Wskazanie zagadnienia prawnego uzasadniającego wnioski o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno zatem nastąpić przez określenie przepisów prawa, w związku z którymi zostało sformułowane i wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do oceny, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” oraz czy jest to zagadnienie „istotne” (por. postanowienia Sądu Najwyższego z 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 nr 1, poz. 11; z 13 sierpnia 2002 r., I PKN 649/01, OSNP 2004 nr 9, poz. 158; z 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004 nr 7-8, s. 51). Twierdzenie o występowaniu istotnego zagadnienia prawnego jest uzasadnione tylko wtedy, kiedy - po pierwsze - przedstawiony problem prawny nie został jeszcze rozstrzygnięty przez Sąd Najwyższy lub kiedy istnieją rozbieżne poglądy w tym zakresie wynikające z odmiennej wykładni przepisów konstruujących to zagadnienie (por. postanowienie z 12 marca 2010 r., II UK 400/09, LEX nr 577468) oraz po drugie - jego wyjaśnienie ma znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy

w ustalonym stanie faktycznym (por. postanowienie z 27 stycznia 2009 r., II PK 248/09, LEX nr 736732). Rozstrzygnięcie wątpliwości interpretacyjnych nie może się sprowadzać do odpowiedzi na zarzuty skarżącego skierowane pod adresem zaskarżonego orzeczenia, ani też do odpowiedzi na wątpliwości skarżącego, które można wyjaśnić za pomocą obowiązujących reguł wykładni bądź w drodze prostego zastosowania przepisów (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNP - wkładka 2003 nr 13, poz. 5).

Tymczasem argumentacja skarżącego sprowadza się do kwestionowania poczynionych ustaleń faktycznych oraz oceny dowodów. Sąd Najwyższy w wyroku z 16 marca 2023 r., III USKP 38/22 (LEX nr 3549917), dokonując wykładni art. 17 ust. 1 ustawy zasiłkowej, przypomniał, że wymieniona w tym przepisie praca zarobkowa jako negatywna przesłanka prawa do zasiłku chorobowego nie może być utożsamiana z każdą aktywnością ludzką zmierzającą do osiągnięcia zarobku realizowana na każdej podstawie prawnej. W przypadkach sporadycznych, incydentalnych i wymuszonych okolicznościami przejawów aktywności zawodowej przyjmuje się możliwość wyłączenia stosowania tego przepisu (por. wyroki Sądu Najwyższego: z 5 kwietnia 2005 r., I UK 370/04, OSNP 2005 Nr 21, poz. 342; z 12 maja 2005 r., I UK 275/04, OSNP 2006 nr 3-4, poz. 59; z 5 października 2005 r., I UK 44/05, OSNP nr 17-18, poz. 279; z 15 czerwca 2007 r., II UK 223/06, OSNP nr 15-16, poz. 231; z 4 kwietnia 2012 r., II UK 186/11, LEX nr 1216851). Przy stosowaniu art. 17 ust. 1 ustawy zasiłkowej należy zatem odróżnić "pracę zarobkową" wykonywaną w ramach działalności gospodarczej przez osobę jednoosobowo prowadzącą tę działalność (w ramach handlu, świadczenia usług lub produkcji), od czynności formalno-prawnych, do jakich jest ona zobowiązana jako pracodawca, podatnik i płatnik składek (por. wyrok Sądu Najwyższego z 6 maja 2009 r., II UK 359/08, OSNP 2011 nr 1-2, poz. 16).

Argumentacja skarżącego sprowadza się do dokonania innej oceny zgromadzonego materiału dowodowego niż Sąd Okręgowy. Skarżący polemizuje z oceną środków dowodowych, nadając im inny charakter w kontekście przesłanek zastosowania art. 17 ust. 1 ustawy zasiłkowej. Jednakże w myśl art. 398³ § 3 k.p.c. podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów. Nie można uznać za zasadne zarzutów sformułowanych jako

zarzuty naruszenia prawa materialnego, które jednak w istocie sprowadzają się do polemiki z ustaleniami poczynionymi przez sąd drugiej instancji (postanowienie Sądu Najwyższego z 8 marca 2013 r., III CSK 190/12, LEX nr 1324295).

W rozpoznawanej sprawie Sąd zatem uznał, że czynności wykonywane przez ubezpieczonego nie stanowiły takiego przejawu aktywności zawodowej, który powodowałby utratę prawa do zasiłku chorobowego i zasiłku opiekuńczego w myśl art. 17 ust. 1 przywołanej ustawy. Oznacza to, że pobrane przez niego świadczenie w spornym okresie nie było nienależne.

Wobec niewykazania przez skarżącego istnienia wskazanej przesłanki przedsądu, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzekł o odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c.

[a.ł]